

Minna Reijonen ps

Lakialoite laiksi tuloverolain 92 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Omaishoidon tuki säästää kunnille vähintään 1,3 miljardia euroa vuoden 2013 hintatasossa vuodessa, siksi tulisi raskasta ja arvokasta hoitotyötä tekevien omaishoitajien palkkio muuttaa verottomaksi.

PERUSTELUT

Vuonna 2014 tehdyssä Kansallisen omaishoidon kehittämistyöryhmän loppuraportissa arvioitiin omaishoidon tuella tehdyn hoitotyön laskennallista arvoa vuoden 2013 tasossa.

"Omaishoidon tuella tehdyn hoitotyön laskennallinen arvo arvioituna omaishoidolle vaihtoehtoisten hoitomuotojen kustannusten avulla on nykyisin noin 1,7 miljardia euroa vuodessa. Omaishoidon tukeen sisältyvien hoitopalkkioiden ja palvelujen kustannukset ovat nykyisin arviolta 450 miljoonaa euroa vuodessa. Omaishoidon tuki on siten arviolta 1,3 miljardia euroa muita hoitomuotoja edullisempi."

Vuonna 2013 omaishoidon tukea saavia oli noin 40 000. Vuonna 2013 omaishoidon keskimääräinen laskennallinen arvo per omaishoidettava oli 42 500 euroa vuodessa. Omaishoidon tukeen sisältyvien hoitopalkkioiden ja palvelujen kustannukset olivat keskimäärin 11 250 euroa per omaishoidettava. Jokainen omaishoitaja säästi keskimäärin 31 250 euroa verrattuna siihen, jos omaishoidettava olisi ollut kunnallisessa laitoshoidossa, palveluasumisessa tai tehostetussa palveluasumisessa.

Vuonna 2020 omaishoidon tukea saavia arvioidaan olevan n. 50 000. Uudempia laskelmia ei ole saatavilla, mutta vuoden 2013 arviot suhteutettuna tämän vuoden omaishoidon tukea saavien määrään voidaan arvioida omaishoidon kustannuksia verrattuna kunnalliseen hoitoon. Tämän perusteella omaishoidon kustannukset olisivat 2,13 miljardia euroa vuodessa, mikäli omaishoidettava olisi ollut kunnallisessa laitoshoidossa, palveluasumisessa tai tehostetussa palveluasumisessa.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2018 kuntien omaishoidon palkkiot olivat yhteensä 226 miljoonaa euroa. Palkkioiden lisäksi kunnille tulee kuluja hoidettaville annetuista palveluista, vapaista ja omaishoitoa tukevista palveluista. Vuoden 2020 omaishoidon tuen hoitopalkkiot ovat

Lakialoite LA 28/2020 vp

408,09 euroa kuukaudessa ja hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana maksettava hoitopalkkio on vähintään 816,18 euroa kuukaudessa.

Omaishoito on veronalaista tuloa ja sitä verotetaan ansiotulona. Omaishoidon tuen saajista Sotkanetin tilastotietokannan mukaan 58 % on 65 vuotta täyttäneitä. Tämä vaikuttaa tuensaajajoukon keskimääräiseen marginaaliveroprosenttiin, jolla tuen verovaikutusta voidaan arvioida. Eduskunnan tietopalvelun laskelmien perusteella tuensaajajoukon marginaaliveroprosentti vuonna 2013 oli noin 29,5 %.

Ansioverotuksessa on vuoden 2013 jälkeen tapahtunut muutoksia mutta keskimääräistä eläkettä tai palkkaa saavan marginaaliveroprosenteissa muutos on kuitenkin ollut vähäinen. Eduskunnan tietopalvelu käyttää tuensaajanjoukon marginaaliveroprosentin estimaattina raportin lukua 29,5. Tällöin omaishoidon tuen verovapauden kustannus olisi noin 65 miljoonaa euroa. Luku on mitakaava-arvio.

Mikäli omaishoitoa ei olisi, vaan kaikki vuonna 2020 arvion mukaan 50 000 henkilöä hoidettaisiin laitoshoidossa, palveluasumisessa tai tehostetussa palveluasumisessa, 2,13 miljardin euron kustannuksiin pitäisi lisätä vielä kulut uusien hoitopaikkojen rakentaminen 50 000 henkilölle ja henkilöstökulut.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 92 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään tuloverolain (1535/1992) 92 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1360/2002, 1273/2004, 528/2005, 770/2005, 1128/2005, 946/2008, 929/2012, 1246/2013 ja 1510/2016, uusi 28 kohta seuraavasti:

92 §

Verovapaat sosiaalietuudet

Veronalaista tuloa eivät ole:

28) omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) mukainen omaishoitajille maksettava hoitopalkkio.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 28/2020 vp

Helsingissä 16.6.2020

Minna Reijonen ps